

[Jesper Simonsen.]

ket raader en bestemt Opfattelse af, at de Straffebud, vi hidtil har haft paa disse Omraader, ikke er tilfredsstillende, saa at Nævningeafgørelserne kun er en Reaktion mod saadanne forældede Bestemmelser.

Nu siger det ærede Medlem Hr. Elmquist, at naar denne Rigsdag, Landets lovgivende Myndighed, har fastsat en Lovbestemmelse, saa skal Domstolene, altsaa ogsaa Lægmandsdomstolene, følge den, og det er skæbnesvangert, hvis det ikke sker.

Det kan jo være meget rigtigt, hvis det var denne Rigsdag, der havde fastsat de Lovbestemmelser, som Nævningerne skulde dømme efter; men det ærede Medlems Udtalelse har den Svaghed, at de Lovbestemmelser, som Nævningerne i Dag skal dømme efter, ikke er fastsat af denne Rigsdag, men er fastsat for lange Tider siden af en anden Rigsdag, der naturligvis paa mange Omraader var præget af andre Anskuelser end Nutidens Rigsdag, fordi Forholdene den Gang var andre.

Dette er en Erfaring og en Forstaaelse, som ogsaa er kommet frem andetsteds i Verden; man kender meget vel, at Nævningedomstole nu og da kommer med den Slags Frikendelser, fordi Nævningerne giver Udtryk for Folkets Oprør, om man vil, naar man tager Ordet i den Betydning, jeg her vil lægge ind i det, mod rent forældede Bestemmelser.

Jeg har læst en Afhandling af en amerikansk Dommer, som imødegaar en stærk Kritik, der var fremkommet derovre, af saadanne frifindende Nævningekendelser i nogle bestemte Sager. Han siger: man maa endelig ikke tillægge disse Nævningefrikendelser anden Betydning end den, de har, og den Betydning, de har, er efter min Opfattelse Folkets sunde Reaktion mod nogle alt for gamle Bestemmelser, og han siger, at det vilde være ganske forhastet og fejlagtigt af den Grund at afskaffe eller begrænse Omraadet for Lægmands Medvirken i Retsplejen, thi det er netop et sundt Udslag af Folkets Oprør.

Jeg tror, at de Tilfælde, hvor Nævninger herhjemme er kommet med den Slags Afgørelser, har været Udtryk for, enten at Nævningerne har vurderet den sigtede Person som utilregnelig under Hensyn til den Situation, hvori Forbrydelsen blev begaaet, fordi han var saa paavirket af de foreliggende Vanskeligheder og alt, hvad dermed fulgte, hvorfor de frifandt ham — og det er der ikke noget at sige til —, eller ogsaa har det været Udtryk for Reaktion

mod forældede Bestemmelser. Og hvis det sidste er Tilfældet, maa den Lære, man drager deraf, ikke være den, at man afskaffer Nævningedomstolene eller indskrænker deres Omraade, men den, at man afpasser de paagældende Strafferetsregler efter Nutidens Krav.

Nogen Bekymring for, at Retssikkerheden skulde lide nogen Skade ved de ganske enkelte Afgørelser af den Art, som kan forekomme, naar man har Lægmands-Medvirken, er der ingen Grund til at nære. Det er nemlig slet ikke saaledes, som man er tilbøjelig til at tro, at den Slags Forbrydelser bliver begaaet med koldt Blod paa den Maade, at den paagældende overvejer, om han bliver opdaget, og hvilken Straf han i saa Fald faar. Enhver, der har haft Lejlighed til at arbejde med den Slags Sager, vil vide, at netop den Slags Forbrydelser er Udtryk for, at den paagældende er blevet presset op i en Stilling, som sætter ham helt ud af Stand til at ræsonnere nøgternt og klart. Men naar Situationen er den, er der heller ikke nogen Anledning til at frygte for, at Retssikkerheden skulde lide nogen Skade ved, at der forekommer enkelte Frifindelser af den omtalte Art.

Jeg hilser med Tilfredshed, at man nu gaar til en Udvidelse af Lægmands Medvirken i Retsplejen. I og for sig havde jeg haft Sympati for, om den Udvidelse var sket, i hvert Fald delvis, ved en Udvidelse af Nævningedomstolenes Omraade; men det er muligt, at de praktiske Grunde, der taler for at gennemføre Udvidelsen ved Indførelse af Domsmand, er saa stærke, at man bør gaa den Vej. Jeg vil dog gerne forbeholde mig min Stilling heroverfor ved de Forhandlinger, som skal finde Sted i det Udvalg, som vil blive nedsat om Lovforlaget.

Naar man til Støtte for at gaa til Domsmand i Stedet for at udvide Nævningedomstolenes Omraade har anført, at Nævningeafgørelser medfører nogen Uensartethed i Behandling af ensartede Sager, tror jeg, det er fejlagtigt at tro, at man skulde faa større Ensartethed gennem Domsmands-Institutionen. Det er mine Erfaringer fra Lande, hvor man har denne Institution, at den lige saa vel rummer Mulighed for, at ensartede Sager bliver afgjort uensartet, maaske — naar det endelig skal være — nok saa meget. Men den har jo i andre Henseender saa betydelige Fordele, at man maaske af den Grund maa tage den.

Afstemningsreglerne for Domsmands-Retterne, saaledes som de er opstillet i § 214,